

opinió | MARTA MARTÍN TEIXIDOR. Llicenciada en història moderna i contemporània i en ciències polítiques per la UAB

La subversió de la política

L'autora reflexiona sobre els estralls que la dinàmica dels casos de corrupció susciten quant a la percepció de la política en abstracte

Vivim en una època mediocre, políticament parlant. En el declivi de les grans ideologies no hi és pas aliena la percepció d'un desprestigi evident de la política, eclipsada en aquests temps per una apologia descarnada dels interessos individuals en detriment, paradoxalment, d'allò que justifica la seva raó de ser: una pràctica diària, efectiva, subordinada en tot moment als imperatius del bé comú.

Obviament, aquesta afirmació a molts els semblarà tan ingènua com irrisòria, immersos com estem en una realitat que la contradia en un sentit exactament contrari. No ens esplaiarem pas aquí en els darrers casos de corrupció política, en l'impacte sobradament justificat que aquests fets han causat en el si d'una opinió pública a voltes més fastiguejada o en les possibles respostes a una corrupció de caire transversal que gangrena tot el nostre sistema polític i que, de retruc, palesa també les misèries d'un règim que en essència no dona més de si.

De fet, m'interessa més aquí remarcar l'impacte, o els estralls si es vol, que aquesta dinàmica suscita quant a la percepció de la política en abstracte, sotmesa a una permanent degradació que no només desvirtua inevitablement el seu sentit originari, sinó que buida també de contingut la raó de ser de la ciutadania i, en conseqüència, converteix en una farsa els sistemes democràtics.

Aquesta reflexió convida a efectuar un plantejament diametralment oposat a la concepció negativa a la qual, comprensiblement, es veu abocada avui dia la política; em refereixo a aquell plantejament clàssic, aristotèlic i essencialment republicà, que no dubta a definir la política com una part consubstancial de l'ètica –de fet, la pràctica més excel·lent de la virtut– i, per això mateix, la pedra angular sense la qual no és pas possible cap tipus de regeneració democràtica. Una definició que no pot admetre per aquesta raó el pressupòsit fals de la seva identificació com a pràctica inevitablement corruptora atesos els seus lligams irremeiables amb l'exercici del poder. L'acceptació incondicional d'aquest tòpic, esgrimit volgudament i amb escreix en totes les èpoques d'infravaloració màxima dels valors humanístics, arrelarà com és lògic amb molta més força en aquelles societats més despolititzades, és a dir, allà on la cultura democràtica roman més afeblida perquè significa negar inconscientment i *a priori* tota credi-

bilitat en l'espai públic, alhora que inviolada d'aquesta manera allò que fonamenta l'existència de l'estat democràtic: la dignificació de l'ésser humà com a ciutadà membre de ple dret d'una comunitat política.

No obstant això, la crisi esdevé gene-

“ La crisi esdevé general quan la primacia dels valors ètics ha quedat relegada a segon terme i substituïda per altres valors essencialment oposats

ral quan la primacia dels valors ètics –i, en conseqüència, de la política com el seu màxim exponent–, ha quedat relegada a segon terme per la substitució d'altres valors essencialment oposats i amb els quals es regeixen la totalitat de les accions de la comunitat. És a dir, quan l'interès dels grans negocis privats ha imbuït en una societat qualsevol el reconeixement de la superioritat absoluta dels valors materials, és aleshores quan el poder econòmic s'erigeix en la instància decisòria per excel·lència, i per això mateix difumina tota ideologia i redueix a la mínima expressió possible l'exercici de la política, la pràctica del bé comú,

per la pràctica de l'interès individual mitjançant el control de l'únic poder amb capacitat suficient per disputar-li l'hegemonia social: em refereixo al control de la *res publica* –el terreny natural de la política–, i a la seva immediata invasió i posterior adaptabilitat en un espai més d'execució dels grans negocis privats. S'assisteix així inevitablement a un procés de subversió generalitzada que permet l'extensió a gran escala del fenomen de la corrupció, erròniament identificada amb la pràctica política perquè, d'acord amb l'argumentació exposada, la corrupció només és possible allà on la política roman absent.

D'aquesta conclusió se n'extreuen d'altres d'estretament relacionades entre si i que afecten de ple la mateixa definició de la classe política, inaplicable a tots aquells individus que utilitzen l'espai dels poders públics com a simple *modus vivendi* o com un mer instrument per progressar en un moment determinat. Parlem aquí d'una oligarquia de professionals del poder públic, hostils per definició a la pràctica política i sense cap tipus de poder de decisió sobre la instància decisòria última, la realitat econòmica, elevada a legitimitat suprema en les societats actuals. Aleshores, caldrà preguntar-se si la crisi que tenalla l'actual sistema és conseqüència no tant d'una determinada pràctica política o de la política per ella mateixa, sinó precisament de la seva clamorosa absència.

el lector escriu

cartes@elpunt.cat

Matrimoni, profetes d'esperança

● Amb aquest lema va tenir lloc a Barcelona la XII Trobada Nacional dels Encontres Matrimonials, el 30 i 31 d'octubre i l'1 de novembre. Hi van assistir 865 persones, per descomptat la majoria matrimonis i uns 40 sacerdots, religiosos/es de tota la Península Ibèrica.

Profeta: aquest mot va ser interpretat en clau bíblica, o sigui, no tant com un hom que endevina el futur, sinó com aquell que ha tingut i viscut una trobada molt especial i concreta en la seva vida. Per això se sent impulsat a compartir-la amb la seva comunitat amb qui viu, sofreix i estima.

Les conferències –sempre amb dos matrimonis i un sacerdot, com de costum– varen estar adreçades d'una manera molt testimonial i motivadora a com viure el profetisme en les nostres comunitats com a continuadors d'aquells profetes. Conscients de les nostres debilitats i limitacions, però a la vegada conscients de la nostra fortalesa per sortir dels nostres aïllaments egoistes.

La meua experiència: haver-me dedicat a l'apostolat familiar 15 anys dels 20 de missio-

ner a Amèrica Llatina i EUA, havent obtingut càrrecs a àmbit diocesà i arxidiocesà, nacional i internacional, així com haver escrit la tesi de llicenciatura sobre la família, em va motivar a assistir a unencontre matrimonial l'any 1977 als EUA. Va ser una de les experiències més entranyables i gratificants que vaig tenir. Per què? Puc dir que em vaig «graduar» d'una assignatura que tenia pendent des de la meua infantesa i de la qual mai m'havia examinat: «els sentiments». Cert és que en el seminari vaig rebre formació acadèmica excel·lent, però també és cert que «els sentiments» i «les amistats» es veien amb sospita maniquea. Massa vegada se'ns acusa a nosaltres, els sacerdots, de falta d'«humanitat» en el tracte amb les persones.

En l'encontre matrimonial es motiva que els esposos aprenguin a dialogar i compartir «els sentiments». El sacerdot ho fa amb el sacerdot de l'equip. Per mi va ser «la gran ocasió» de compartir el que havia hagut de reprimir en la meua infantesa. Una vertadera «alliberació». Vaig plorar com no ho havia fet en la meua vida. Tenia un trauma i ho recordo: «Els homes grans no

ploren.»

Que gratificant va ser per mi la nit de l'1 de novembre, en arribar a casa, rebre aquest missatge: «*Querido Antoni, somos Javi i Mónica d'E.M. de Valencia, aunque fueron escasas las horas, te recordamos con mucho cariño, hemos rezado por ti y te mandamos un besito los cuatro. Te queremos. Bona nit.*»

Si algú està interessat a saber-ne més pot posar-se en contacte amb mi i li enviaré informació: «Val més trobar-se avui que separar-se demà.» / Llic. ANTONI VIÑAS TARRES. Girona.

Visita a l'Alguer

● A l'octubre passat amb la família i un matrimoni amic vam passar uns dies a Sardenya, amb parada quasi obligada a l'Alguer. Vam visitar la ciutat diverses vegades i principalment el nucli antic, que està molt ben cuidat, amb una impressionant muralla i torres que denota, tot plegat, la importància que devia tenir segles enrere.

Vaig entrar en una botiga i el primer que vaig fer va ser preguntar si parlaven català. Van dir-me que sí. El que el parlava

era un home gran, mentre que un altre de jove que hi havia –suposo que era el seu fill– només l'entenien. Un altre que vaig trobar que també parlava català va ser el conductor de lo tren de l'Alguer, que fa visites guiades pel nucli antic. Amb aquest vam tenir una bona xerrada i l'home es mostrava pessimista sobre la supervivència de la llengua, després de set segles de conservar-la.

De tota manera l'empremta catalana es troba en els noms dels carrers i també en punts de la muralla i les torres, on s'explica un tros de la història en tres idiomes: italià, català i anglès, en aquest ordre.

A més vaig trobar dues proclames que conviden a un punt d'optimisme, ja que un cartell de l'Escola d'Alguerès Pasqual Scanu anunciava uns cursos de llengua amb el lema «Qui no estima la sua llengua no vol bé al sou país». L'altre, enganxat a un cartell del plànol del nucli antic, deia: «El català, llengua oficial de la Unió Europea».

Vaig marxar de l'Alguer amb una mica d'optimisme, ja que encara hi ha algueresos que lluiten perquè no es perdi definitivament la seva llengua.

En tornar, vaig llegir en un diari del nostre país, on feien

una enquesta: «La Generalitat aconseguirà que el 50% dels films es doblin en català?» El resultat era d'un 77% a favor del no. El que més em va cridar l'atenció van ser les respostes que donaven dues noies. Una deia (...) «actualment el català no és un idioma gaire popular». L'altra (...) «cada cop es parla menys aquest idioma, i fins i tot es menysprea els que parlen en català (...) no crec que la Generalitat aconseguixi que aquesta proposta pugui veure la llum, perquè la llengua està en desús».

Lamentable. Sempre s'ha donat la culpa a gent aliena a Catalunya de posar pals a les rodes i evitar així poder tenir un idioma esplendorós i florit, però en canvi l'enemic es troba entre nosaltres, els catalans!! / ANTONI MASCORT. Llagostera (Gironès).

Rajoy no respon

● Rajoy: «Tinc prou enteresa per aguantar el que em facin.» Susan Sontag deia que «les úniques respostes interessants són les que destrueixen les preguntes». Massa qüestions sense respondre li queden a Mariano Rajoy. / JOSEP ROBERT REIG MIRÓ. Barcelona.